

Základní škola Heřmanice u Oder okres Nový Jičín, příspěvková organizace Heřmanice u Oder 47	
ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM	
2024/2025	
Vypracovala:	Mgr. Milena Holčáková
Školní metodická prevence	Mgr. Milena Holčáková
Ředitelka školy	Mgr. Milena Holčáková

Obsah programu:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Východiska pro minimální preventivní program
4. Cíle PPŠ
5. Vlastní preventivní aktivity během školního roku 2023/2024
6. Metody práce
7. Další aktivity školy
8. Spolupráce s rodiči a veřejností
9. Kontakty s jinými organizacemi
10. Škola a oznamovací povinnost
11. Škola a bezpečnostní plán
12. Školní program proti šikanování tvoří samostatnou část MPP
13. Přílohy

1. Úvod

Minimální preventivní program školy Základní školy Heřmanice u Oder, Heřmanice u Oder 47 vychází z následující legislativy:

Strategie, koncepce, metodiky, MŠMT ČR (msmt.cz) platné k 1. 9. 2023

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/dokumenty-13>

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Dokument MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j.: MŠMT-21149/2016
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci postihu záškoláctví, č. j.: 10 194/2002-14
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

- Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019-2027
- Národní protidrogová strategie 2019-2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j.: 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j.: 11 691/2004-24

2. Charakteristika školy

ZŠ Heřmanice u Oder je neúplná malotřídní venkovská škola. Prvním rokem je trojtřídní školou pro první až pátý postupný ročník. Výuka je organizovaná ve třech kmenových třídách se sloučenými ročníky. Poté žáci nejčastěji pokračují v plnění povinné školní docházky v ZŠ J. A. Komenského ve Vítkově. ZŠ Heřmanice u Oder je umístěna ve starší udržované budově č.p. 47 v níž sídlí i místní obecní úřad. Škola má prostory, ve kterých sídlí, svěřeny do bezplatného užívání. Žákům jsou k dispozici kromě domovských tříd s hracím a počítačovým koutkem také přírodovědná a vlastivědná učebna s velkým dotykovým monitorem, tělocvična, školní družina a jídelna.

V prevenci rizikového chování používáme různorodé aktivity-besedy, přednášky, audiovizuální pořady, projektové dny apod. Preventivní témata jsou v rámci specifické prevence začleňována do vyučovacích hodin ve všech ročnících na 1. stupni školy v rámci ŠVP, dále ve spolupráci s různými institucemi zajišťujeme řadu preventivních programů. Škola je zapojena do řady projektů.

3. Východiska pro minimální preventivní program:

Všichni pracovníci školy jsou povinni zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit. Jsou povinni předcházet vzniku rizikového chování, veškeré negativní příznaky rizikového chování řešit a neprodleně přijmout vhodná opatření ve spolupráci se školním metodikem prevence nebo vedením školy. Bezpečnost žáků v průběhu vyučování je řešena ve školním řádu, který definuje základní práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců a učitelů.

Učitelé mají také právo na přiměřenou ochranu svých práv před šikanou ze strany žáků, zejména pak proti kyberšikaně.

Základní formou prevence rizikového chování je podpora vzájemných pozitivních vztahů mezi žáky: spolupráce, respekt, tolerance, vědomí sounáležitosti, zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.

Učitelé dbají na kontrolní činnosti spojené s ochranou před nežádoucími jevy ve vlastní přímé pedagogické činnosti, při dozorech v průběhu školního dne, na školních akcích i akcích probíhajících mimo objekt školy.

4. Cíle MPP

Aktivity školy jsou zaměřeny na specifickou primární prevenci, rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence v případech experimentování s návykovými látkami, rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy, traumatických zážitků-domácího násilí, šikany, šikanování, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže.

Hlavním cílem primární prevence na naší škole je především prevence v těchto oblastech:

- drogové závislosti, alkoholismu a kouření;
- šikana, kyberšikana;
- záškoláctví;
- podpora zdraví a osvojení zdravého životního stylu;
- multikulturní výchova, rasismus, intolerance;
- netolismus;
- domácí násilí;
- kriminalita a delikvence;
- vést žáky k zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení a sebepoznávání, k dovednostem řešit problémy;
- k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákonů;
- podněcování a podchycování aktivit žáků;
- virtuální drogy (počítače, televize), gamblerství.

Zaměřujeme se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, nadále pracujeme na přátelském klimatu školy a prevencí předcházíme sociálně negativním jevům. Cílená a programově zaměřená práce s třídním kolektivem pomůže vytvářet kamarádské a nezávadné prostředí ve třídě. V letošním školním roce se opět zaměříme na osobnostní a sociální výchovu, zejména na budování kladných postojů a zlepšení komunikace, za velmi důležité považujeme také soustavnou spolupráci s rodiči.

Dlouhodobé cíle

- ukázat žákům zdravý způsob života a nabídnou možnosti, jak trávit volný čas;
- vytvářet kvalitní mezilidské vztahy;
- vytvářet pozitivní sociální klima – pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazování do skupiny a práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty;
- formovat postoje ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování mravních a morálních hodnot apod.;
- zvyšovat sociální kompetence – rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnost za chování a uvědomit si důsledky jednání, pochopit pojem sebeúcta, vést žáky k sebeúctě a hledat způsoby, jakými lze sebeúctu podpořit;
- posilovat komunikační dovednosti – zvyšovat schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku;
- formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, vyhodnocovat, ptát se, dělat závěry a rozhodnutí;
- vést žáky k odpovědnosti za své zdraví;

- zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence rizikového chování;
- vést žáky k jasnému odmítnutí všech projevů agresivity a destruktivního chování;
- motivovat učitele ke spolupráci na programu;
- motivovat rodiče ke spolupráci na programu;
- dokončit studium metodika prevence;
- vzdělávání pedagogického sboru v oblasti prevence formou školení dle aktuální nabídky;
- pokračovat v rozšiřování knihovny o odborné publikace.

Krátkodobé cíle

- vytvářet kvalitní mezilidské vztahy;
- nácvik praktických dovedností, vytváření pozitivních návyků;
- nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládání a prevenci konfliktů-
nápodoba i záměrný nácvik, využití skutečných konfliktních situací, využití scének a
dramatizací;
- zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence;
- navázat kvalitnější komunikaci s rodiči-zlepšení spolupráce škola-rodina, učitel-žák-
rodiče;
- vytvářet dohody a pravidla-vytvářet společně se všemi, kterých se to týká;
- předcházet sociálně negativním jevům;
- cílená pozitivní pozornost-všimát si žáků v situacích, kdy se chovají správně;
- dávat prostor pro organizované a plánované činnosti i pro neorganizované a
neplánované činnosti pro volný čas.

5. Vlastní preventivní aktivity během školního roku 2023/2024

Tvorba třídních pravidel s TU
 Dotazníkové šetření
 Den prevence – vztahy ve třídě, bezpečná škola
 Beseda s Policií ČR
 Dopravní výchova, prevence úrazů
 Požární ochrana – beseda s hasiči
 Environmentální výchova – ochrana životního prostředí
 Zkus to zdravě (zkustozdrave.cz) Zdravé klima
 Celoroční aktivity napříč školou

Celoroční aktivity napříč školou

Tvorba třídních pravidel – TU
 Školní družina

6. Metody práce

- Skupinová práce
- Celoškolní projekty
- Besedy
- Interaktivní programy
-

Nácvik jednotlivých situací

Základním předpokladem účinnosti MPP je aktivní zapojení všech žáků školy (případně rodičů žáků) a pedagogických pracovníků školy. Během školního roku mapujeme situaci ve škole a následnou práci s třídními kolektivy a skupinami žáků pracujeme se získanými informacemi. Využíváme k tomu např. dotazníková šetření či akce školy, které jsou zaměřeny na komunikaci, naslouchání, vztahy mezi vrstevníky i mezi žáky napříč školou. Důraz klademe na kontakt, přátelství, sebeúctu a sebevědomí, důvěru, soucit, práci s emocemi, hry na uvolnění napětí, potlačení agrese, umění spolupráce, řešení problémů apod.

Pro ty kolektivy, kde se vyskytují výraznější problémy připravujeme Dny prevence ve spolupráci s TU.

Pokud nastane vyhrocená konfliktní situace mezi učitelem a žákem, řešíme případný konflikt rovněž za pomoci školního metodika prevence. Proběhne projednání situace s vyučujícím, s vedením školy a se zákonnými zástupci konkrétního žáka.

PPŠ spolu s vedením školy zajišťuje spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, zejména s orgány péče o dítě, sociálním kurátorem, sociálně právní komisí na ochranu dítěte, s Policií ČR, s PPP apod.

Koordinace preventivních aktivit

Školní metodička prevence:

- mezi pedagogickými pracovníky a třídními učiteli;
- mezi učiteli a rodiči;
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou V Novém Jičíně;
- mezi školou a společenskými organizacemi v obci;
- s Policií ČR;
- s ostatními organizacemi v rámci regionu, které zabývají oblastí primární prevence;
- s ostatními základními školami v regionu;
- spolupracují v oblasti prevence sociálně negativních jevů;
- seznamují pedagogy s metodickými materiály k dané problematice
- koordinují své plány práce;
- podílí se na organizaci soutěží.

7. Další aktivity školy

Nabídka volnočasových aktivit v rámci školy:

Náboženství

Hudební kroužek

Včelařský kroužek

8. Spolupráce s rodiči a veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Děti i rodiče jsou seznámeni s konzultačními hodinami. V závažných případech se lze obrátit na pedagoga ihned, ten zvládá

situaci a podle závažnosti ji řeší. Metodická prevence má konzultace má konzultační hodiny jednou týdně.

Partnery naší školy při realizaci Minimálního preventivního programu jsou:

Naše Kaménka o.s.
Vedení obce Heřmanice u Oder
MŠ Kaménka, ZŠ Komenského Vítkov, ZŠ Odry – Komenského

9. Spolupráce s ostatními odborníky

PPP Nový Jičín

Telefon: +420 556 771 144
Mobil: +420 731 664 765
E-mail: info@pppnj.cz

Oblastní metodik prevence

PhDr. Pavel Letý
metodik prevence PPP
Pedagogicko-psychologická poradna Nový Jičín
Žižkova 3, Nový Jičín
tel.: 556 771 140
e-mail: ompa@pppnj.cz

Městská policie Odry

Kostelní 7/3
742 35 Odry
Tel.: 737 073 324
E-mail: mestska.policie@odry.cz

Policie ČR

Osvobození 930/25
742 35 Odry
Telefon: 556 730 833

Město Odry

Sociální odbor
Masarykovo náměstí 16/25
742 35 Odry
Tel.: 556 768 111

Armáda ČR

Další důležité kontakty:

- Národní linka pro odvykání 800 350 000 - funguje pondělí až pátek vždy od 10:00 do 18:00, linku je možné využít i pro pomoc/podporu v případě nadužívání digitálních technologií
- Linka pro rodinu a školu 116 000 - anonymní, nonstop

10. Škola a oznamovací povinnost

Pokud získá pracovník školy hodnověrným způsobem poznatky o tom, že někdo připravuje, páchá nebo již spáchal jednání, které lze posoudit jako týrání dítěte, má podle platných zákonů tzv. oznamovací povinnost podle § 167 a 168 trestního zákona. V případě zanedbání této povinnosti nastupuje pro tuto osobu trestní odpovědnost za nepřekažení nebo neoznámení trestného činu.

Oznamovací povinnost

- § 168 trestního zákona – tzv. povinnost oznámit trestný čin
- § 167 trestního z. tzv. povinnost překazít trestný čin

Zákon rozeznává jednak překažení trestného činu (§167 tr.z.), který je páchán nebo se připravuje a dále neoznámení trestného činu (§168 tr.z.) již ukončeného protiprávního jednání. Zákon vyjmenovává skutkové podstaty, které je povinností překazít či oznámit a jejich výčet je taxativní. Mezi vyjmenované trestné činy, které chrání děti patří:

- § 215 týrání svěřené osoby
- § 241 znásilnění
- § 242 pohlavní zneužívání
- § 219 vražda

Překazít trestný čin lze včasným oznámením policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci, ale také každým jednáním, které je způsobilé v konkrétní situaci zabránit dokončení protiprávního jednání (např. fyzickým násilím). Tuto povinnost nemá pouze ten, kdo by s tím měl značné nesnáze anebo by sebe uvedl v nebezpečí smrti.

Jakmile se tedy kdokoli ve škole dozví o násilí páchaném na dítěti, pak by toto jeho oznámení orgánům činným v trestním řízení mělo být bezodkladné, neboť z okolností a podmínek každodenního pobytu dítěte ve škole jsou pracovníci školy mezi prvními, kdož se mohou hodnověrně a vlastním pozorováním velmi záhy dozvědět o násilí v rodině. Souběžně je povinností školy informovat také orgán sociálně-právní ochrany dětí (blíže k tomu viz níže)

Stíhání pachatele a souhlas poškozeného

- § 163 a 163 a trestního řádu

Pro účinnou ochranu dětí jako oběti násilí není vyžadován až na výjimky souhlas s trestním stíháním pachatele. Ustanovení § 163 trestního řádu upravuje, kdy je zapotřebí výslovného souhlasu poškozeného se stíháním pachatele, který je pro dítě osobou blízkou. Zákon v tomto

ustanovení taxativně vyjmenovává jednotlivé trestné činy, z nichž se týká násilí na dětech pouze znásilnění dle § 241 tr.z.

Ustanovení §163 a trestního řádu zakotvilo výjimku, podle níž není zapotřebí souhlasu k trestnímu stíhání, pokud je poškozeným nezletilé dítě mladší 15 ti let ani u taxativně vyjmenovaných trestných činů.

U trestných činů § 215 tr.z.(týrání svěřené osoby) § 215 a tr.z.(týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě) ani § 242 tr.z. (pohlavní zneužívání) není tak ze zákona zapotřebí vůbec zjišťovat souhlas poškozeného s trestním stíháním pachatele.

Zákon č. 359/1999 Sb., o soc.- právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů

Orgán sociálně právní ochrany dětí zajišťuje zejména ochranu práv dětí na příznivý vývoj a řádnou výchovu a chrání jejich oprávněné zájmy. Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte (§5).

Každý kdo přijde do kontaktu s dětmi, má právo obrátit se na orgán sociálně právní ochrany dítěte a upozornit na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti, že na dětech byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo je podezření ze spáchání takového činu a nebo, že děti jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami (§6 a7)

Školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení, popřípadě další zařízení určená pro děti jsou však povinny oznámit orgánům sociálně právní ochrany dětí skutečnosti, které nasvědčují tomu, že mají ve svém okolí děti, jichž se dotýká shora uvedené charakteristika (§10) a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví.

Co může dělat učitel, pokud má podezření na domácí násilí a zároveň týrání dítěte a rodiče odmítají se školou komunikovat?

V první řadě by se škola měla snažit komunikovat s obětí domácího násilí a přimět jí situaci v zájmu dítěte řešit – například odkázáním na centra pomoci pro oběti domácího násilí. Ale pokud odmítá rodič komunikovat, má škola v případě podezření na trestný čin povinnost dát podnět policii, informovat OSPOD – sociální pracovnice může vyšetření dítěte psychologem nařídit. Psycholog ale nesmí dát zprávu o vyšetření učiteli bez vědomí rodičů. Podněty je možné dávat i přímo státnímu zastupitelství a jako oznamovatel žádat, aby byla škola informována o přijatých opatřeních ve lhůtě do 30 dnů. Škola musí popsat skutečný stav, který je příčinou podezření na trestný čin a samozřejmě vychází z okolností a ze situace, z jaké se o podezření na spáchání trestného činu dozvěděla. Pokud se později trestný čin neprokáže, nemůže být pracovník školy odsouzen za pomluvu. Navíc OSPOD musí zachovat mlčenlivost o oznamovateli.

Může dítě samo iniciovat svou ochranu?

Dítě může podle shora uvedeného zákona požádat o ochranu na svou vlastní žádost. Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany, školy, školská zařízení a zdravotnická

zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

11. Škola a bezpečnostní plán

Je důležité vědět, kdo smí a kdo nesmí vyzvedávat dítě ze školy a školní družiny (je dobré mít kopii rozhodnutí od soudu, policie, OSPOD, či azylového domu).

V případě, že se násilný rodič bude domáhat převzetí dítěte, mít ve složce žáka informace, že je styk zakázaný, dítě je svěřeno matce atd.

Pokud nejsou jasná rozhodnutí, doporučit matce návštěvu organizace pomáhající obětem domácího násilí (například v Praze ROSA) a doporučit jí, aby si zajistila právní pomoc, informovat jí, že může podat k soudu žádost předběžné opatření svěřením dítěte do péče, či úplného zákazu styku či zákazu přiblížení.

Vědět, že je dítě ubytováno v utajeném azylovém domě pro ženy a děti, oběti domácího násilí. Mít kontakty na pracovníci azylového domu.

Krizový scénář = PORADENSKÝ PREVNTIVNÍ TÝM, který řeší možné situace ohrožení, jako je co dělat v případě ohrožení – napadení žáka, učitelky apod.

Kdo bude volat policii, kdo zajistí bezpečí žáka a ostatních dětí, kde do příjezdu policie bude dítě, které chceme ochránit. Zabezpečení školy se řídí doporučením MŠMT pro zabezpečení škol a školských zařízení

12. Školní program proti šikanování tvoří samostatnou část PPŠ

13. Přílohy

Příloha číslo 1

Legislativní rámec pro oblast školské prevence rizikového chování
Aktualizace k 1.9. 2024

STRATEGIE

Při tvorbě MPP vycházíme z platné legislativy na základě pokynů MŠMT, byl brán zřetel na následující dokumenty:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022-2027
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2023-2026
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2023-2026
- Akční plán realizace politiky v oblasti závislostí a závislostního chování v Olomouckém kraji na období 2023-2024

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový Zákon“
- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže
- Sbírka zákonů č. 58 / 2023 nikotinovými sáčky (i bez obsahu tabáku) sb0036-2023.pdf

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systémem pedagogických pracovníků

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

1. návykové látky;
2. rizikové chování v dopravě;
3. poruchy příjmu potravy;
4. alkohol;
5. syndrom CAN;
6. školní šikanování;
7. kyberšikana;
8. homofonie;
9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus;
10. vandalismus;
11. záškoláctví;
12. krádeže;
13. tabák;
14. krizové situace spojené s násilím;
15. netolismus;
16. sebepoškozování;
17. nová náboženská hnutí;
18. rizikové sexuální chování;
19. příslušnost k subkulturám;
20. domácí násilí;
21. hazardní hraní;
22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS;
23. psychické krize/duševní onemocnění žáka;
24. rizikové chování – sebevraždy.

- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14423/99-22)
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10194/2002-14)

související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny-platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy)

- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24)

související norma: Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1. 6. 2015

- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j.: 37 014/2005-25)

Příloha číslo 2

CO DĚLAT KDYŽ...

ŽÁK SE STAL OBĚTÍ ŠIKANY NEBO SE ŠIKANY DOPUSTIL

- všichni zaměstnanci školy se řídí materiálem: Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení;
- pokud se pracovník školy stane svědkem šikany, musí okamžitě zajistit ochranu obětí a ve spolupráci s ostatními zaměstnanci školy zajistí izolaci agresorů (každého zvlášť);
- informuje metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele, kteří společně projednají další postup a celou záležitost vyšetří. Metodik prevence průběžně informuje vedení školy;
- po vzájemné domluvě s vedením školy metodik prevence (výchovný poradce, třídní učitel) informuje zákonné zástupce agresorů i obětí telefonicky, případně doporučeným dopisem;
- při závažnější formě šikany informuje metodik prevence vedení školy, které přizve k jednání zákonné zástupce;
- pokud je podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, informuje vedení Policie ČR;
- v pokročilém stadiu šikany vedení školy využije možnosti spolupráce s některými z odborných pracovišť.

Problematika šikany je podrobně řešena v samostatné části:

Program proti šikanování, který je nedílnou součástí Minimálního preventivního programu
<https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmt-aktualizuje-metodicky-pokyn-k-reseni-sikany-ve-skolach>

SEBEVRAŽEDNÉ CHOVÁNÍ ŽÁKA, DÍTĚTE

Akutní riziko – pokus o sebevraždu

Jde o situace, kdy si žák ve škole patrně ublížil (např. pořezal se, spolykal prášky), chystá se k tomu, chystá či vyhrožuje, že si ublíží. První dospělý, který žáka najde, by měl:

- snažit se jednání zabránit, pokud lze, nebo poskytnout první pomoc;
- zůstat s žákem a nenechat ho o samotě;
- zavolat Rychlou záchrannou službu (155);
- zavolat si na pomoc další dospělou osobu, která mu pomůže situaci řešit;
- zavolat zákonným zástupcům žáka a informovat je o situaci.

Po situaci by měl pedagog vytvořit zápis o situaci (Příloha 2) a informovat ředitele školy, příp. ředitelem dalšího pověřeného pracovníka (ideálně někdo ze ŠPP). Stejně tak má škola povinnost zaznamenat situaci do Knihy úrazů

Podrobnosti

<https://www.olkraj.cz/strategie-a-metodiky-v-oblasti-primarni-prevence-cl-398.html>

DÍTĚ JE VE ŠKOLE POD VLIVEM OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK

- zajistit dostatek čerstvého vzduchu;
- zachovat klid, mluvit s dítětem běžným tónem;
- snížit se na jeho úroveň;
- udržovat dostatečný odstup, nenarušovat osobní prostor;
- oční kontakt, „neprobodávat“ však dítě pohledem;
- zajistit, aby jiný dospělý nebo jiné dítě odvedlo ostatní spolužáky ze třídy (snížení rizika napadení, úrazu apod.);
- informovat zákonné zástupce;
- jestliže dojde k sebepoškození nebo bude dítě vyhrožovat sebepoškozením, volat RZS;
- s dítětem by měl být učitel, kterému dítě důvěřuje;
- velmi pozorně sledovat a reagovat na chování dítěte;
- vyvarovat se hádek, agrese z naší strany apod.;
- informovat neprodleně vedení školy a metodika prevence;
- metodik prevence společně s vedením školy provede o skutečnosti zápis, který dá podepsat zákonnému zástupci.

U ŽÁKA BYLO ZJIŠTĚNO VLASTNICTVÍ OMAMNÝCH NEBO PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK, VČETNĚ KONOPNÉ LÁTKY HHC NEBO BYL ŽÁK PŘISTIŽEN PŘI JEJICH DISTRIBUCI

- ten, kdo zjistí tuto skutečnost, odvede žáka i s jeho osobními věcmi do ředitelny a informuje vedení školy, metodika prevence a výchovného poradce (dva jiné svědky);
- ředitel školy zajistí dozor nad žákem a jeho osobními věcmi (dva svědci) v samostatné místnosti tak, aby je žák měl pod dohledem, ale nemohl s nimi manipulovat;
- ředitel školy uzavře látku na bezpečné místo (trezor);
- vedení školy informuje zákonné zástupce žáka a policii ČR;
- metodik prevence ve spolupráci s ředitelem sepíše krátký zápis o dané skutečnosti (jak jsme k látce přišli, popis této látky, kdo je sepisování přítomen, všichni zúčastnění se podepíší, pokud odmítli, tak se to do zápisu uvede). Zápis se dá rovněž podepsat zákonnému zástupci.

Pokud se ve škole vyskytnou omamné nebo psychotropní látky, včetně konopné látky HHC a s tím spojené problémy, tak tuto skutečnost rozhodně netutláme, ale prohodíme tuto fakta s rodiči, s žáky. Předjdeme tak šíření zbytečných fám, nepravd. Při sdělování samozřejmě volíme přiměřenou formu, zmíníme se např. o tom, co škola udělala, aby se tato situace neopakovala.

Příloha číslo 3:

PRAVIDLA ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ

V případě vyšetřování šikany dle pokynu MŠMT postupujeme podle této strategie:

1. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi;
2. nalezení vhodných svědků;
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoliv konfrontace oběti a agresorů);
4. zajištění ochrany obětem;
5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Při udělování trestu se řídíme dvěma zásadami:

Celá záležitost má být trestem co nejrychleji „vyřízena“ a nemá se dítěti připomínat. (Tím spíše si ji má pamatovat a pečlivě zaznamenat pedagog). Odsuzujeme čin, nikoliv dítě. Naopak, na každém provinilci se snažíme najít to nejpozitivnější, na co můžeme navázat. Každá sankce, kterou použijeme, musí být provinilci, jeho rodičům i kolektivu třídy jasně vysvětlena. Jen tak může být pedagogicky účinná.

Postup v případě, že žák přijde do školy pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky:

1. V případě, že jeho stav mu nedovoluje pokračovat ve výuce, ale žák komunikuje (je v relativně dobrém stavu) voláme rodiče.
2. V případě, že je dítěti hodně zle, voláme záchrannou službu. Sdělujeme, že dítě je malátné, zvrací, necítí se dobře apod.

Pokud máme podezření, že žák má u sebe návykovou látku, případně ji distribuuje:

1. Provedeme diskrétní šetření.
2. Pokud nalezneme neznámou látku zajistíme ji před svědky.
3. Sepíšeme protokol.
4. Když máme dostatek informací a údajů, popřípadě jsme zajistili látku oznamujeme policii.

Pokud si nevíme rady, kontaktujeme preventivní oddělení Policie ČR a svůj postup s nimi konzultujeme.

Postup při udělování výchovných opatření

POCHVALA

Je udělována průběžně všemi pedagogy – ústně, do Notýsku, Bakaláři

Pochvala TU

Uděluje TU za dlouhodobé výsledky (příprava na vyučování, snaha, píle, zlepšení prospěchu, příkladné chování, pomoc spolužákům, práce pro třídu, aktivita, soutěže, reprezentace školy).

Pochvala ŘŠ-za mimořádné výsledky, soutěže

TRESTY

Sdělení v Notýsku, v Bakalářích – udělují pedagogové bezprostředně po přestupku.

SPECIFIKACE JENOTLIVÝCH VÝCHOVNÝCH OPATŘENÍ

Napomenutí třídního učitele (NTU):

Za porušení školního řádu

Opakované zapomínání pomůcek

Opakované neplnění školních povinností

Vše ve školní řádě.

ZÁVĚR

S tímto dokumentem jsou seznámeni všichni zaměstnanci školy a je přístupný i na webových stránkách školy. Krizový plán bude doplňován či obměňován v případě výskytu nebo zvýšení určitého rizikového chování na škole.